YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

29 päivänä kesäkuuta 1999 *

Asiassa C-60/98,

jonka Tribunale civile e penale di Milano (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Butterfly Music Srl

vastaan

Carosello Edizioni Musicali e Discografiche Srl (CEMED),

Federazione Industria Musicale Italianan (FIMI) osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajan yhdenmukaistamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/98/ETY (EYVL L 290, s. 9) 10 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat P. J. G. Kapteyn, J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari), G. Hirsch ja P. Jann sekä tuomarit G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, D. A. O. Edward ja L. Sevón,

julkisasiamies: G. Cosmas,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Butterfly Music Srl, edustajinaan asianajajat Umberto Buttafava ja Pierluigi Maini, Milano, ja Alfio Rapisardi, Piacenza,

— Carosello Edizioni Musicali e Discografiche Srl (CEMED), edustajinaan asianajajat Gianpietro Quiriconi ja Luigi Carlo Ubertazzi, Milano,

— Federazione Industria Musicale Italiana (FIMI), edustajanaan asianajaja Giorgio Mondini, Milano,

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori Umberto Leanza, avustajanaan valtionasiamies Oscar Fiumara,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Karen Banks ja Laura Pignataro,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Carosello Edizioni Musicali e Discografiche Srl:n (CEMED), Federazione Industria Musicale Italianan (FIMI), Italian hallituksen ja komission 9.2.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunale civile e penale di Milano on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 12.2.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.3.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajan yhdenmukaistamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/98/ETY (EYVL L 290, s. 9; jäljempänä direktiivi) 10 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa kantajana on Butterfly Music Srl (jäljempänä Butterfly) ja vastaajana Carosello Edizioni Musicali e Discografiche Srl (jäljempänä CEMED), jota Federazione Industria Musicale Italiana (FIMI) tukee väliintulijana; tämä asia koskee oikeutta sellaisten äänitteiden kopiointiin ja taloudelliseen hyödyntämiseen, joiden suoja oli lakannut aikaisemman lainsäädännön perusteella ja joita suojellaan uudelleen niiden säännösten perusteella, joilla direktiivi on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä.

3 Direktiivillä pyritään poistamaan ne erot, joita on tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suoja-aikaa koskevissa eri jäsenvaltioiden säännöksissä, ja yhdenmukaistamaan nämä säännökset siten, että suoja-ajat ovat samat koko yhteisössä. Esittäjien ja äänitteiden tuottajien oikeuksien voimassaoloajaksi vahvistetaan direktiivin 3 artiklassa 50 vuotta.

4 Direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan tätä voimassaoloaikaa on sovellettava kaikkiin teoksiin ja kohteisiin, joita suojataan ainakin yhdessä jäsenvaltiossa direktiivin täytäntöönpanoa varten säädettynä määräpäivänä eli 1.7.1995. Direktiivin 10 artiklan 3 kohdassa täsmennetään kuitenkin, että "direktiivin soveltaminen ei vaikuta ennen [1.7.1995] tapahtuneeseen hyväksi käyttämiseen" ja että "jäsenvaltioiden on annettava erityisesti kolmansien saamien oikeuksien suojaamiseksi tarvittavat säännökset".

5 Äänilevyjen ja muiden vastaavien tallenteiden tuottajien oikeuksien sekä esiintyvien taiteilijoiden oikeuksien suoja-ajaksi oli vahvistettu 30 vuotta tekijänoikeudesta 22.4.1941 annetussa laissa nro 633 (Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana, nro 166, 16.7.1941; jäljempänä GURI). Tämän lain säännöksiä muutettiin usealla vuosina 1994 ja 1995 annetulla asetuksella (decreto-legge), joita ei muunnettu laeiksi, ja 6.2.1996 annetulla lailla nro 52 (GURI nro 34, 10.2.1996, liite nro 24; jäljempänä laki nro 52/96), jota puolestaan on muutettu 23.12.1996 annetulla lailla nro 650 (GURI nro 300, 23.12.1996), jolla on pidetty voimassa edellä mainittujen asetusten vaikutukset.

6 Lain nro 52/96 17 §:n 1 momentin mukaan edellä mainittujen henkilöryhmien oikeuksien suoja-aikaa pidennetään 30 vuodesta 50 vuoteen. Lain nro 52/96 17 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin tämä laki on muutettuna, täsmennetään, että tätä uutta suoja-aikaa sovelletaan myös teoksiin ja oikeuksiin, joiden suoja on jo lakannut aiemmin sovellettujen säännösten perusteella, ja uusien suoja-aikojen mukaan näiden teosten ja oikeuksien suoja alkaa uudelleen 29.6.1995. Lain nro 52/96 17 §:n 4 momentissa, sellaisena kuin tämä laki on muutettuna, säädetään kuitenkin, että näillä säännöksillä ei vaikuteta ennen 29.6.1995 teh-

tyihin toimiin tai sopimuksiin eikä puututa sellaisiin oikeuksiin, joita kolmannet ovat näiden toimien tai sopimusten perusteella laillisesti saaneet ja käyttäneet. Erityisesti tältä osin säädetään seuraavaa:

"a) Henkilöillä, jotka ovat ennen tämän lain voimaantuloa ryhtyneet valmistamaan kappaleita sellaisista teoksista, joiden suoja oli lakannut aikaisemman lainsäädännön perusteella, ja ryhtyneet levittämään näitä kappaleita, on edelleen tähän oikeus sillä edellytyksellä, että tällöin käytetään aikaisemmassa julkaisutoiminnassa käytettyä graafista asua ja julkaisumuotoa. Teosten luonteen vaatimat tulevat ajanmukaistukset voidaan myös tehdä ja levittää ilman velvollisuutta korvauksen maksamiseen.

b) Henkilöillä, jotka ovat ennen tämän lain voimaantuloa valmistaneet ja myyneet kappaleita sellaisista äänilevyistä tai vastaavista tallenteista, joiden hyödyntämisoikeudet olivat lakanneet aikaisemman lainsäädännön perusteella, on tähän oikeus kolmen kuukauden ajan tämän lain voimaantulosta lukien."

7 Butterfly on äänitteiden tuottamista ja myyntiä harjoittava yhtiö, ja se tuotti marraskuussa 1992 "Briciole di baci" -nimisen CD-levyn (jäljempänä CD-levy), joka sisälsi 16 Mina-nimisen laulajan esittämää laulua, jotka oli äänitetty vuosina 1958—1962; levy oli tuotettu CEMEDiltä, joka on äänilevyjen tuottaja, jolla oli oikeudet kyseisiin alkuperäisäänityksiin, saadun luvan perusteella ja Società Italiana Autori ed Editorin (italialainen tekijöiden ja kustantajien yhteisö, jäljempänä SIAE) suostumuksella.

8 Näiden äänitteiden suoja lakkasi vuoden 1992 lopussa, mutta tämän jälkeen äänitteiden tuottajien ja esittävien taiteilijoiden oikeuksien suoja-aikaa on pidennetty tämän tuomion 5 kohdassa mainituilla asetuksilla ja lailla nro 52/96 direktiivin mukaisesti 30 vuodesta 50 vuoteen.

9 Vuoden 1995 lopussa ja vuoden 1996 alussa CEMED vaati Butterflyta lopettamaan CD-levyn kopioinnin ja levittämisen, ja CEMED vetosi tältä osin niihin "uudestaan syntyneisiin" oikeuksiinsa, jotka johtuivat suoja-ajan pidentämisestä direktiivissä edellytetyn mittaiseksi. Tämän vuoksi Butterfly nosti 10.5.1996 Tribunale civile e penale di Milanossa kanteen, jossa se vaatii sen vahvistamista, että sillä on oikeus kopioida CD-levyn sisältämiä äänityksiä.

10 Butterfly on vedonnut kansallisessa tuomioistuimessa muun muassa siihen, että direktiivissä kielletään epäsuorasti se, että oikeudet, joiden suoja on jo lakannut, tulevat uudelleen voimaan; lisäksi, vaikka tällainen oikeuksien "uudestaan syntyminen" hyväksyttäisiin, Butterflyn mukaan laissa nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, ei noudateta direktiivin 10 artiklan 3 kohdassa nimenomaisesti säädettyä velvollisuutta suojella kolmansien saamia oikeuksia. CEMED on puolestaan vaatinut nostamassaan vastakanteessa, jota tukee väliintulijana Italian äänilevytuottajien toimialajärjestö FIMI, että Butterflyta kiellettäisiin millään tavalla hyödyntämästä vastaisuudessa niitä teoksia, joihin sovelletaan uutta suoja-aikaa.

11 Tribunale civile e penale di Milano on todennut, että direktiivin 10 artiklan 2 kohdasta ilmenee selvästi, että oikeudet voivat tulla uudestaan voimaan sen vuoksi, että tiettyjen jäsenvaltioiden on pidennettävä suoja-aikaa sen keston yhdenmukaistamisen vuoksi. Tämä tuomioistuin on kuitenkin pohtinut sitä, onko lain nro 52/96 17 §:n 4 momentti, sellaisena kuin tämä laki on muutettuna, ristiriidassa kolmansien saamien oikeuksien suojaamista koskevan velvoitteen kanssa, kun huomioon otetaan se, että kyseisessä kansallisessa säännöksessä säädetään, että sellaisilla kolmansilla, jotka olivat saaneet ennen kyseisen lain voimaantuloa oikeuden kopioida ja myydä äänitteitä, joiden hyödyntämisoikeudet olivat lakanneet ennen kyseistä ajankohtaa, on ainoastaan rajallinen mahdollisuus levittää näitä äänitteitä. Tämän vuoksi kyseinen tuomioistuin on päättänyt esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko 29.10.1993 annetun direktiivin 93/98/ETY 10 artiklaa ja erityisesti sen säännöstä, jonka mukaan 'jäsenvaltioiden on annettava erityisesti kolmansien saamien oikeuksien suojaamiseksi tarvittavat säännökset', tulkittava siten, että sen mukaisina on pidettävä 6.2.1996 annetun lain nro 52 17 §:n 4 momentin säännöksiä, sellaisena kuin tämä laki on muutettuna 23.12.1996 annetulla lailla nro 650?"

Tutkittavaksi ottaminen

12 CEMED katsoo, että ennakkoratkaisukysymystä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska sillä ei ole merkitystä pääasian tosiseikaston kannalta. CEMED vetoaa ensinnäkin siihen, että Butterfly on tehnyt sopimuksen, jossa se on sitoutunut olemaan kopioimatta kyseisiä äänitteitä 31.7.1993 jälkeen, ja toiseksi siihen, että ennakkoratkaisupyynnön perusteluissa viitataan "varastossa olevien tavaroiden levittämiseen", vaikka kaikki Butterflyn valmistamat kyseisen CD-levyn kappaleet oli myyty ennen vuoden 1995 loppua; lopuksi se vetoaa siihen, että Butterflylla ei ole vahvistuskanteensa osalta oikeussuojan tarvetta, koska se ei ole saanut SIAE:lta tekijänoikeuksien käyttölupaa eikä kyseisen laulajan eli Minan lupaa.

13 Tältä osin riittää, kun todetaan, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. mm. asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59—61 kohta) yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita muun muassa se, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi. Yhteisöjen tuomioistuin voi jättää vastaamatta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. erityisesti em. asia Bosman, tuomion 61 kohta). Koska näin ei ole nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, ei ole syytä katsoa, että ennakkoratkaisukysymys olisi jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että kysymyksellä ei ole merkitystä oikeusriidan tosiseikaston kannalta.

14 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava.

Ennakkoratkaisukysymys

15 Kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa kysyä yhteisöjen tuomioistuimelta, onko direktiivin 10 artiklan 3 kohta esteenä sellaiselle kansalliselle säännökselle, jollainen sisältyy lakiin nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, ja jossa säädetään siitä, että henkilöillä, joilla oli ennen kyseisen lain voimaantuloa oikeus valmistaa ja myydä kappaleita sellaisista äänitteistä, joita koskevat oikeudet olivat jo lakanneet aikaisemman lainsäädännön perusteella, on oikeus näiden äänitteiden levittämiseen vain tietyn lyhyen ajanjakson ajan.

16 Butterfly ehdottaa, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi esitettyyn kysymykseen niin, että laki nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, ei ole sopusoinnussa direktiivin 10 artiklan kanssa, koska tässä laissa ei suojata asianmukaisesti niitä äänilevyjen tuottajia, jotka olivat ryhtyneet vilpittömässä mielessä hyödyntämään teoksia, jotka sittemmin kuuluvat uudelleen tekijänoikeussuojan alaisuuteen sen vuoksi, että tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suoja-aikaa on pidennetty. Butterfly väittää muun muassa, että se, että henkilöillä, jotka ovat alkaneet ennen lain nro 52/96 voimaantuloa valmistaa ja myydä kappaleita äänilevyistä, on tämän lain muutetun 17 §:n 4 momentin b kohdan mukaan oikeus näiden äänilevyjen levittämiseen vain kolmen kuukauden ajan, on kohtuutonta ja ristiriidassa sen kanssa, että oikeutta levittää sellaisia kirjallisia teoksia, joiden suoja on lakannut, ei ole saman lain muutetun 17 §:n 4 momentin a kohdan mukaan vastaavalla tavalla rajoitettu.

17 CEMED, FIMI, Italian hallitus ja komissio ehdottavat sitä vastoin sellaista vastausta, että direktiivin 10 artiklan vastaisena ei ole pidettävä lain nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, kaltaista kansallista lainsäädäntöä. Ne väittävät muun muassa, että oikeussääntöjä, joilla rajoitetaan tekijänoikeutta ja lähioikeuksia, on tulkittava suppeasti. FIMI ja Italian hallitus väittävät lisäksi, että se, että laissa nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, suositaan sellaisten kirjallisten teosten kustantajia, joiden suoja on lakannut, on perusteltua sen vuoksi, että näiden kustantajien tekemät investoinnit ovat suuria. Komissio ei yhdy tähän viimeksi mainittuun näkemykseen, mutta se esittää, että jo valmistettujen äänitteiden levittämistä varten kyseisessä laissa säädetty aika oli todellisuudessa lähes vuoden mittainen, kun otetaan huomioon vuosina 1994 ja 1995 annetut asetukset, ja että tämä aika on näin ollen niin pitkä, ettei sillä rikota direktiivissä säädettyä velvollisuutta suojella kolmansien saamia oikeuksia.

18 Kuten kansallinen tuomioistuin on todennut, direktiivin 10 artiklan 2 kohdasta ilmenee selvästi, että direktiivissä säädettyjen suoja-aikojen soveltamisesta voi seurata, että niissä jäsenvaltioissa, joiden lainsäädännössä säädetty suoja-aika oli direktiivissä säädettyä lyhyempi, aletaan suojella uudelleen sellaisia teoksia, joiden suoja on jo lakannut.

19 On huomattava, että yhteisön lainsäätäjän nimenomaisena tarkoituksena on ollut tällaisen seurauksen aikaansaaminen. Vaikka nimittäin komission alkuperäisessä direktiiviehdotuksessa ehdotettiin, että direktiivin säännöksiä sovellettaisiin "oikeuksiin, joiden suoja ei ole vielä lakannut 31.12.1994", Euroopan parlamentti muutti tältä osin ehdotuksen sanamuotoa, ja parlamentin käyttämää sanamuotoa käytetään olennaisilta osiltaan myös direktiivin lopullisessa versiossa.

20 Tähän ratkaisuun päädyttiin, jotta muun muassa direktiivin toisessa perustelukappaleessa mainittu tavoite yhdenmukaistaa tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevat suoja-ajat saavutettaisiin mahdollisimman nopeasti ja jotta vältettäisiin sellaiset tilanteet, että tietyt oikeudet ovat joissain jäsenvaltioissa lakanneet ja toisissa jäsenvaltioissa sitä vastoin edelleen voimassa.

21 Direktiivin 10 artiklan 3 kohdasta ilmenee kuitenkin, että direktiivin soveltaminen ei vaikuta ennen direktiivin täytäntöönpanolle säädettyä määräpäivää eli 1.7.1995 tapahtuneeseen hyväksi käyttämiseen ja että jäsenvaltioiden on annettava erityisesti kolmansien saamien oikeuksien suojaamiseksi tarvittavat säännökset.

22 Direktiivin kaksi viimeistä perustelukappaletta selventävät tämän säännöksen sisältöä. Direktiivin 26. perustelukappaleessa todetaan, että "jäsenvaltioiden on voitava antaa säännöksiä suojattujen teosten ja muiden kohteiden käyttöä koskevien, ennen tästä direktiivistä johtuvaa suojan voimassaoloajan pidentämistä tehtyjen sopimusten tulkinnasta, mukauttamisesta ja toteuttamisen seurannasta". Lisäksi 27. perustelukappaleessa todetaan, että "yhteisön oikeusjärjestys takaa

saatujen oikeuksien sekä oikeutettujen odotusten kunnioittamisen; jäsenvaltioiden on erityisesti voitava säätää, että tietyissä tapauksissa tekijänoikeudet ja lähioikeudet, jotka syntyvät uudestaan tätä direktiiviä sovellettaessa, eivät voi aiheuttaa korvausvelvollisuutta henkilöille, jotka ovat vilpittömässä mielessä alkaneet käyttää teoksia ajankohtana, jolloin ne eivät ole olleet suojattuja".

23 Näistä säännöksistä ja perustelukappaleista ilmenee, että direktiivissä on hyväksytty se, että sellaiset tekijänoikeudet ja lähioikeudet, joiden suoja on kansallisen lainsäädännön perusteella lakannut ennen direktiivin toteuttamiselle säädettyä määräpäivää, voivat syntyä uudestaan, tämän kuitenkaan vaikuttamatta ennen kyseistä määräpäivää tapahtuneeseen hyödyntämiseen ja siihen, että jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet kolmansien saamien oikeuksien suojaamiseksi. Kun otetaan huomioon edellä mainittujen säännösten ja perustelukappaleiden sisältö, on katsottava, että jäsenvaltioilla on tosin velvollisuus tällaisten toimenpiteiden toteuttamiseen, mutta niillä on myös valta määrittää näiden toimenpiteiden yksityiskohtainen sisältö sillä edellytyksellä, että näillä toimenpiteillä ei yleisesti estetä sitä, että uusia suoja-aikoja aletaan soveltaa direktiivissä säädetystä määräpäivästä lukien.

24 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 25 kohdassa, tämä ratkaisu on myös sen periaatteen mukainen, jonka mukaan lakeja, joilla muutetaan toista lakia, sovelletaan vanhan lain voimassa ollessa syntyneiden tilanteiden tulevaisuudessa ilmeneviin vaikutuksiin, jos toisin ei ole säädetty (ks. mm. asia 68/69, Brock, tuomio 14.4.1970, Kok. 1970, s. 171, 6 kohta ja asia 270/84, Licata v. talous- ja sosiaalikomitea, tuomio 10.7.1986, Kok. 1986, s. 2305, 31 kohta). Koska nimittäin tekijän- ja lähioikeuksien uudelleensyntymisellä ei ole vaikutusta sellaisiin hyödyntämistoimiin, jotka kolmannet ovat toteuttaneet ennen kyseistä ajankohtaa, uudelleensyntymisellä ei voida katsoa olevan taannehtivaa vaikutusta. Sitä vastoin se, että uudelleensyntymistä koskevia säännöksiä sovelletaan sellaisten tilanteiden tuleviin vaikutuksiin, jotka eivät ole vielä täysin päättyneet, merkitsee sitä, että oikeuksien uudelleensyntyminen vaikuttaa kolmansien oikeuksiin hyödyntää edelleen äänitteitä, joista valmistettuja kappaleita ei ole kyseisenä ajankohtana vielä myyty ja saatettu markkinoille.

25 Lisäksi on syytä muistuttaa, että vaikka luottamuksensuojan periaate on yksi yhteisön perusperiaatteista, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämän periaatteen soveltamisalaa ei voida laajentaa sellaiseksi, että yleisesti estetään uuden

säädöksen soveltaminen aikaisemman säädöksen voimassa ollessa syntyneiden tilanteiden tuleviin vaikutuksiin (ks. mm. asia 278/84, Saksa v. komissio, tuomio 14.1.1987, Kok. 1987, s. 1, 36 kohta; asia 203/86, Espanja v. neuvosto, tuomio 20.9.1988, Kok. 1988, s. 4563, 19 kohta ja asia C-221/88, Busseni, tuomio 22.2.1990, Kok. 1990, s. I-495, 35 kohta).

26 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että direktiivissä asetetut edellytykset täytetään lain nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, kaltaisella kansallisella lainsäädännöllä, jonka mukaan henkilöillä, jotka olivat ennen kyseisen lain voimaantuloa valmistaneet ja myyneet kappaleita sellaisista äänitteistä, joita koskevat hyödyntämisoikeudet olivat jo lakanneet aikaisemman lainsäädännön perusteella, on oikeus näiden äänitteiden levittämiseen vain tietyn lyhyen ajanjakson ajan kyseisen lain voimaantulosta lukien.

27 Näin on ensinnäkin siksi, että tällä lainsäädännöllä täytetään jäsenvaltioille asetettu velvollisuus toteuttaa toimenpiteet kolmansien saamien oikeuksien suojaamiseksi. Laissa nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, on tosin annettu vain lyhyt kolmen kuukauden määräaika äänitteiden levittämiselle. Tällaista määräaikaa on kuitenkin pidettävä tavoiteltuun päämäärään nähden kohtuullisena, ja näin on varsinkin siksi, että — kuten komissio on todennut — tämä määräaika on todellisuudessa ollut lähes vuosi direktiivin toteuttamiselle asetetusta määräpäivästä lukien, kun huomioon otetaan se, miten direktiivi on pantu täytäntöön tämän tuomion 5 kohdassa mainituilla asetuksilla ja lailla nro 52/96.

28 Toiseksi näin on siksi, että kun tässä lainsäädännössä rajoitetaan tällä tavalla kolmansien saamia oikeuksia äänitteiden levittämisen osalta, tällaisella lainsäädännöllä pyritään vastaamaan tarpeeseen rajoittaa kolmansien saamien oikeuksien suojaa; näitä oikeuksia on välttämättä suojattava ainoastaan väliaikaisesti, jottei estettäisi sitä, että uusia tekijän- ja lähioikeuksien suoja-aikoja aletaan soveltaa direktiivissä säädetystä ajankohdasta lukien, mikä on direktiivin päätavoitteena.

29 Tähän tulkintaan ei vaikuta se, että laissa nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, on toinen, pääasiaan soveltumaton säännös, jonka mukaan kolmansien saamia oikeuksia suojellaan laajemmin silloin, kun kyse on kirjallisten teosten levittämisestä. Tämä säännös koskee nimittäin nyt kyseessä olevasta poikkeavaa henkilöryhmää, eikä näiden henkilöiden tilanne vastaa niiden henkilöiden tilannetta, joita nyt esillä oleva säännös koskee. Riippumatta siitä kysymyksestä, täytetäänkö tämän henkilöryhmän suojaamista koskevalla sääntelyllä direktiivissä asetetut edellytykset, on katsottava, että tällä sääntelyllä ei voi olla merkitystä tutkittaessa toimenpidettä, joka koskee asiallisesti erilaista tilannetta.

30 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 10 artiklan 3 kohta ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle säännökselle, jollainen sisältyy lakiin nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna, ja jossa säädetään siitä, että henkilöillä, joilla oli ennen kyseisen lain voimaantuloa oikeus valmistaa ja myydä kappaleita sellaisista äänitteistä, joita koskevat oikeudet olivat jo lakanneet aikaisemman lainsäädännön perusteella, on oikeus näiden äänitteiden levittämiseen vain tietyn lyhyen ajanjakson ajan.

Oikeudenkäyntikulut

31 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunale civile e penale di Milanon 12.2.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajan yhdenmukaistamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/98/ETY 10 artiklan 3 kohta ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle säännökselle, jollainen sisältyy 6.2.1996 annettuun Italian lakiin nro 52/96, sellaisena kuin se on muutettuna 23.12.1996 annetulla Italian lailla nro 650, ja jossa säädetään siitä, että henkilöillä, joilla oli ennen kyseisen lain voimaantuloa oikeus valmistaa ja myydä kappaleita sellaisista äänitteistä, joita koskevat oikeudet olivat jo lakanneet aikaisemman lainsäädännön perusteella, on oikeus näiden äänitteiden levittämiseen vain tietyn lyhyen ajanjakson ajan.

Rodríguez Iglesias Kapteyn Puissochet

Hirsch Jann Mancini

Moitinho de Almeida Gulmann Murray

Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias

presidentti